

Vérző olaj (2007)

A 2007-ben megjelent *Vérző olaj* olyan westernfilm, amely leleplezi a korai kapitalizmus ördögi arcát, a lélek és az én megsemmisülését, a hatalom és a pénz okozta romlást, valamint a kielégíthetetlen becsvágyat. A történet során két elem fonódik egybe: az egyén és a siker. A nagy kérdés, hogy vajon melyik a dominánsabb? A győzelem teszi pökhendivé az embert, vagy a törtető individuumba van belekódolva a nyertes pozíció? A legjobb válasz az „is-is”, mivel a kettő kiegészíti egymást, viszont a legtöbb példa szerint, legyen szó regényről, versről, filmről vagy éppen dalról, a feljebbvaló pozíció formálja, sőt torzítja magához a személyt, így a *Vérző olajjal* egy ellenpéldát ajánlok.

A *Vérző olaj* a westernen kívül a thriller kategóriába sorolható, köszönhetően a tragikus részleteknek, viszont rémisztő momentumai sokkal inkább realisták, mintsem abszurdak. A pozitív fogadtatásban részesülő produktum szisztematikusan mutatja be egy önmagát felépítő (Self-Made Man) vállalkozó történetét. Az ábrázolás nagyon hiteles, elvégre a másokon keresztül felkapaszkodó attitűd, a hűséget nem ismerő magatartás, az erkölcs alárendelése és a ravaszdi játék aligha lehet ismeretlen a számunkra. Sőt, bármennyire is értékesek történeti hagyatékaink, a múltban a felsőbb társadalmi rétegben való érvényesülés stratégiája ehhez hasonló vagy éppen azonos lehetett, tehát a létezésünkkel egyidős jelenségről van szó.

A rendszerkritika konkrét és egyáltalán nem vet jó fényt a kapitalizmusra (amivel nem állítom, hogy ez a legrosszabb berendezkedés lenne). Az Egyesült Államok gazdaságára jellemző konstrukciónak, a kőolajon alapuló működésnek a gyengéi ismertek: nem ismeri az elég fogalmát, a több és a még több az elvárása, hiány esetén szorongást vált ki az emberből, túltermel és nem ismer határokat. Összességében a *Vérző olaj* egy lelketlen beidegződés illusztrációja egy kifejező jelképpel: ahogy fogynak és válnak egyre kiszipolyozottabbá az olajkészletek, ezzel párhuzamosan foszlik szét a főszereplő embersége, együttérzése és humánuma, amely túpontosan szimbolizálja a profitorientált egyén lehetséges zuhanását.

A film irodalmi alappal és háttérrel bír, ugyanis a forgatókönyvét Upton Sinclair *Olaj* (először *Petróleum*) című regénye inspirálta, tehát nem a véletlen műve a karakterek alapos megformálása, az igényes történetészövés és a valóság egy sötét oldalának élethű felélesztése.